VIIKONVAIHDE

IKIVIHREÄT

Nyrjähtänyt pop-helmi Vilkkumaalta

Ja joka yö soitan Satumaa-tangon
ja joskus tuntuu kuin
joku huutais apua merellä päin,
mä panen stereot lujempaa.

Satumaa-tango on **Maija Vilkkumaan** (1973–) läpimurtokappale, joka löytyy laulajattaren ensimmäiseltä sooloalbumilta *Pitkä ihana leikki* vuodelta 1999.

Seuraavan vuoden puolella esikoisalbumia oli myyty kultalevyyn oikeuttava määrä eli yhteensä yli 38 000 kappaletta.

Satumaa-tangon sävelsi ja sanoitti Vilkkumaa ja sovituksesta vastasi kitaristi **Janne Lehto**. Tiivistunnelmainen laulu kohosi nopeasti Suomen viralliselle singlelistalle, jossa se pysytteli yli kuukauden.

Paratiisin pimeällä puolella

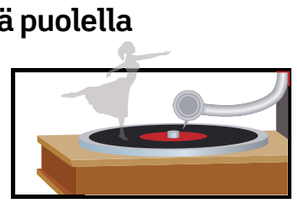

Älä sano mitään,
mua ei kiinnosta
Mä luen sun päiväkirjat,
vien sinut vankilaan.

Maija Vilkkumaa on myöhemmin todennut haastattelussa, että Satumaa-tango kertoo vallankäytöstä ja itsekeskeisyydestä yhteiskunnassa.

Laulun päähenkilö viestittää, ettei hän ole kiinnostunut muiden ongelmista vaan omasta asemastaan.

Samalla teksti kuvaa nuorten ja vanhempien sukupolvien välistä, paikoin syvääkin kuilua.

Kappaleen nimi viittaa puolestaan *Satumaahan*, joka on tunnetuin **Unto Monosen** säveltämä ja sanoittama tango.

Vilkkumaa on onnistunut luomaan lauluunsa unenomaisen ilmapiirin Monosen tavoin, mutta toisin kuin haikea edeltäjänsä 90-luvun lopun popklassikko on tunnelmaltaan lähes painajaismainen.

Alanis ja Alice esikuvina

Vilkkumaan mukaan hän on saanut vaikutteita laulujensa kauhuromanttisiin teksteihin muun muassa yhdysvaltalaiselta kauhurokkarilta **Alice Cooperilta**.

Esikuvakseen Vilkkumaa on nimennyt myös vahvasta äänestään tunnetun kanadalaisen **Alanis Morrissetten**.

Ironiaa ja puhekieltä sanoituksissaan hyödyntävä Maija Vilkkumaa sai vuonna 2010 Juha Vainio -palkinnon työstään suomalaisena lauluntekijänä.

Yliopistosta naisrockin voimahahmoksi

Mulla on valtaa,
mä koulutan muita.

Ennen muusikon uraansa Vilkkumaa toimi Helsingin yliopistossa suomen kielen laitoksen tutkimusavustajana.

Hänen ensimmäinen yhtyeensä oli Tarharyhmä-kokoonpano, joka oli saanut alkunsa katusoittoryhmästä.

Neljän naisen rockyhtyeen hajottua vuonna 1995 Vilkkumaa alkoi luoda omaa uraa.

Vilkkumaa on julkaissut kuusi soololevyä, joita on myyty kaikkiaan 300 000 kappaletta. Maijan seitsemäs albumi julkaistaan tulevana syksynä.

RIKU-MATTI AKKANEN

KANSAN SUUSTA

Ei tarvi minun takia keittää

Kahvi on suomalaisen kursailuperinteen keskeisin elementti. Ei tarvi minun takia keittää, sanoo vieras ja tarkoittaa kutakuinkin päinvastaista. Ja pöytäänhän sitten tullaan vasta kolmannesta kehotuksesta.

Hyvää kahvia kehuttiin ennen sellaiseksi, että puhuu seitsemää kieltä. Laihasta kahvista sanottiin, että tästä on tuuli vienyt höystöt. Pielisjärvellä vitsailtiin, että hyvää kahvia, mutta kovin väljään veteen keitettyä.

Kofeiinin takia kahvia juodaan mieluummin aamulla kuin illalla. Jos juo kahvia illalla, uni ei tule silmään.

Eräs vanhempi kahvinystävä sanoi, ettei saa unta, jos pannuun jäi kahvia. Ehkä hän muisti ajan, jolloin kahvi oli kortilla.

On nautintoa ja kärsimystä, sanoi entinen mies, kun kuumaa kahvia joi.

Sananparsi linjaakin, että kahvi kuumana ja flikka nuorena. Toisaalta kuumasta kahvista saatetaan sanoa, että nyt on ollut emäntä kiukkuinen.

Kahvi irrottaa kielen kannat ja kupin ääressä saatetaan istua tuntikausia. Kaffin ääres asiat seleviää, muotoilee sanonta Lapväärtistä.

Kun on tarpeeksi kauan istuttu, kahvi jäähtyy. Mutta ei se mitään, sillä kylmä kahvi kaunistaa.

Sanontaa saatetaan jatkaa eri tavoin: kylmä kahvi kaunistaa, mutta ei se ihmeitä tee, tai kaunis mies on ruma. Tai ei vatsa kestä, minkä naama vaatii.

TOPI LINJAMA

JOUNI HIRN

Näistä maisemista Costello Hautamäki starttaa Popedan kesäkeikoille. Silloin crocsit vaihtuvat bootseihin. "Se on sama homma kuin timpurin hommissa, että tekeminen alkaa siitä kun vetää haalarin ja työkaluvyön yllensä", kitaristi vertaa.

Popeda-kitaristin kesäpäivät kuluvat keikoilla ja Kangasalla

Vesa-Pekka ”Costello” Hautamäki on kiertänyt Popedan kanssa Suomea neljällä vuosikymmenellä. Suomirockin konkari on ollut pitkällä urallaan monessa mukana.

KANGASALA
Popedan 51-vuotias kitaristi-säveltäjä asuu vanhassa puutalossa Tampereen Viinikassa, mutta kesänsä hän viettää Kangasalan kesäasukkaana.

Kaukajärven rannalla sijaitseva huvila huokuu historiaa.

Sen rakensi hämeenlinnalainen oluttehtailija vuonna 1890 Aulangon maisemiin. Hautamäki osti rakennuksen ja siirsi sen Hämeenlinnasta Kangasalle kuusi vuotta sitten.

”Hienoa, että kunta myönsi rakennusluvan, koska tällaisia taloja ei enää tehdä. Uudet valmistalot ovat kuin linnunpönttöjä, mutta tämä näyttää upealta vielä sadan vuoden kuluttua”, Hautamäki toteaa katsoessaan vastarannalle.

Koulunpenkiltä Popedaan

Hautamäki syntyi tamperelaiseen työläisperheeseen vuonna 1963. Äiti oli lastentarhaopettaja ja isä putkimies.

”Kotonamme laulettiin paljon, mutta kyllä rock'n'rollin löytäminen oli kaikista suurin juttu. Uuden musiikin etsiminen oli vaikeaa siihen aikaan. Muistan esimerkiksi haaveilleeni lapsena pitkään omasta kasettinauhurista. Eiväthän nykynuoret voi käsittää sellaista, kun nykyisin musiikkia tulvii joka paikasta.”

Sitten punk vei mennessään. Hautamäki liittyi punk-yhtyeeseen 15-vuotiaana. Popedaan hänet kaapattiin suoraan lukion penkiltä vuonna 1982.

”Muut Popedan jäsenet olivat minua kymmenen vuotta vanhempia aikamiehiä, joilla oli vaimot, lapset ja asuntolainat. Olin nuori ja innostunut soittamisesta, kun taas he keskittyivät enempi viinanjuontiin. Yhteentörmäyksiä ei voitu välttää.”

Hautamäki on tehnyt pitkällä muusikonurallaan monenlaista. Hän on julkaissut soololevyjä ja käsikirjoittanut ja säveltänyt musikaaleja.

Poikamainen innostus on edelleen tallella.

Suomirock ja maaseutu kukoistivat

1980-luku oli suomirockin kulta-aikaa. Monet artistit tekivät keskeiset levynsä ja sävelsivät hittejä liukuhihnalta. Elämä oli huoletonta ja rankkaa.

Hautamäki muistelee nostalgisena aikaa, jolloin Popedat, Juicet ja Eput esiintyivät maaseudulla täpötäysille työväen- ja seurojentaloille.

Vielä 80-luvulla nuorisolla oli tapana kokoontua lähitienoon tanssipaikoille.

”Sen ajan yleisömäärät olivat valtavia. Köyliön Lallintalolla ja Suonenjoen Mansikkamajalla saattoi olla arki-iltaisin 2 000 henkeä. Tänä päivänä olemme erittäin tyytyväisiä, jos Popeda vetää Tampere-taloon 1 500 ihmistä.

90-luvulla maaltamuutto kiihtyi ja nuoriso kaikkosi tanssipaikoilta. Rokkibändien keikat siirtyivät ravintoloihin.

Hautamäki toteaa, että moni asia on nykyisin paremmin.

”En haikaile takavuosien karuja olosuhteita. Joissain paikoissa soitettiin ilman lämmitystä, vaikka lunta oli maassa. Valomiehen oli laitettava kaikki lamput päälle, jotta lavalla tarkeni olla.”

”Nykypäivänä hotellien yökerhoissa on miellyttävät puitteet esiintyä. Ruokatarjoilu pelaa ja sauna lämpiää. Ennen vanhaan keikoilla sai vain makkaraa ja limsaa.”

Rokkipiiskuri parhaimmillaan

Popeda on ollut jo pitkään Suomen kysytyimpiä keikkaesiintyjiä. Hautamäki pitää tämän hetken kokoonpanoa parhaana, jossa hän on koskaan ollut.

”Nykyinen Popeda on minun näkemykseni hyvästä rokkibändistä. Se on niin huippuunsa viritetty, etten tiedä, millä osa-alueella voisimme tästä parantaa.”

Uusi, kevyt mela maksaisi 450 euroa. Samalla hinnalla saisi kitaran, Costello Hautamäki laskee.

Hautamäki ei osaa sanoa syytä Popedan vuosikymmeniä kestäneelle suosiolle.

”Antiikki myy. Huonekalu tekee kauppansa, kun se vanhenee tarpeeksi. Meidän keikoilla käy nykyisin paljon nostalgiaväkeä. Monet viisi–kuusikymppiset tulevat katsomaan Popedaa aikuisten lastensa kanssa. Ehkä meidän on alettava myymään heille eläkeläislippuja”, Costello naurahtaa.

Takavuosina Popedan keikkabussi starttasi reissuille Teiskontieltä ravintola Pohjanakasta. Keikkareissuihin liittyi usein runsas viinaksien nauttiminen.

”Silloin juotiin viinaa päiväaikaan, mutta nykyisin ajamme keikoille pääasiassa omilla autoilla. Silloin kun ollaan keikkabussissa, niin siellä on todella rauhallista. Porukka surffaa netissä ja täyttää sudokuja. Vanhoista ajoista ovat jäljellä enää äijämäisen rasvaiset jutut.”

Vapaa-aikanaan Hautamäki remontoi ja entisöi huvilaansa. Hän harrastaa melontaa ja pyöräilyä. Aamurutiineihin kuuluu 20 kilometrin lenkki maastopyörällä.

Hautamäki kertoo olevansa tyypillinen harrastaja, jonka nälkä kasvaa syödessä.

”Maantiellä ohitseni menee hienoja maantiepyöriä, joten haluaisin itsekin sellaisen. Myös kevyempi mela pitäisi ostaa. Se maksaisi 450 euroa. Sillä hinnalla saisi muuten hyvän kitaran”, Hautamäki tuumailee.

JOUNI HIRN

KUKA?

Costello Hautamäki kertoo, että Popeda jatkaa taivaltaan vuosi kerrallaan.

Costello Hautamäki

Syntynyt 11. syyskuuta 1963 Tampereella.
Säveltänyt suuren osan Popedan hittikappaleista, muun muassa Kuuma kesä, Matkalla Alabamaan ja Kersantti Karoliina.
Soittanut Popedan lisäksi muun muassa Hanoi Rocksissa ja Sleepy Sleepersissä.
Julkaissut kolme soololevyä.
Perheeseen kuuluvat vaimo Sanna sekä 18- ja 20-vuotiaat pojat Alex ja Jimi.

Popeda rokkaa Manamansalossa

Popedalla on heinäkuussa kuusitoista keikkaa. Yksi niistä on perinteeksi muodostunut Manamansalon saarikonsertti, joka järjestetään lauantaina 25. heinäkuuta Kassu Halosen Taidetalolla Vaalassa.

Ulkoilmakonsertissa esiintyvät Popeda, Mikael Gabriel, Jarkko Honkanen, Turnusband ja Duudsonit Live. **Costello Hautamäki** pitää Manamansaloa yhtenä kesän kohokohtana.

”On hienoa, että vastaavia pieniä ja sympaattisia tapahtumia järjestetään Suomen kesässä. Muista voisi mainita Aitoon Kirkastusjuhlat ja Pöheikön Pölläyksen Ylöjärvellä”, keikkakonkari sanoo.

> On hienoa, että pieniä ja sympaattisia tapahtumia järjestetään Suomen kesässä.

JOUNI HIRN